

Seminář z psaní vědeckých textů

5.přednáška

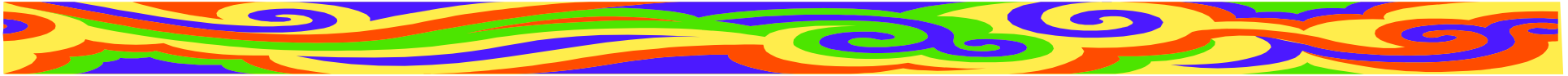
Edita Dufková

Evropský sociální fond

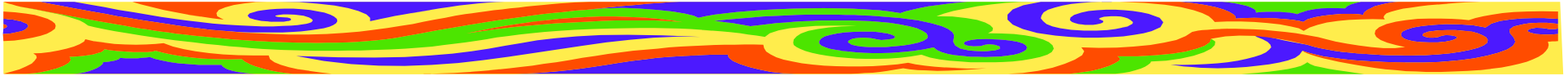
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

MFF, 19.4.2010

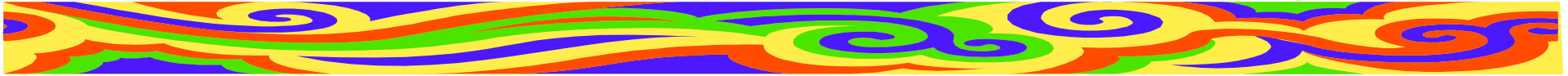
Obsah

- Proč popularizovat
- Cílová skupina
- Možné formy popularizace

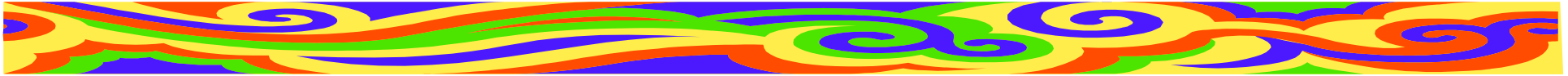
Proč popularizovat

- Věda je užitečná
- Věda je zajímavá
- Lidé mají o vědě a vědcích mylné představy
- Pokud se ví o vaší práci, máte vyšší šanci být za ni zaplacení

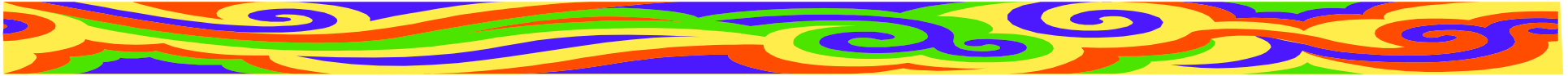
Mylné představy

- Umělé inteligence jsou chytřejší než člověk, chtějí ovládnout svět a vyhladit lidstvo
- Virtuální panáci mohou vylézt z počítače a posednout třeba vaši ledničku
- Tyhle nebezpečné věci tvoří nemytí asociálové

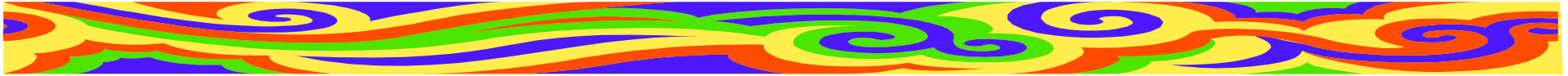
Cílová skupina

- Široká veřejnost
- Poučená veřejnost
- Studenti
- Dymáková
- Jihočeské, Kobylické a jiné matky

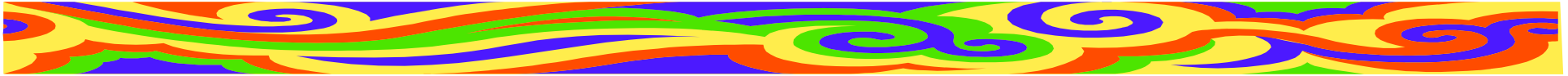
Média

- Článek v popularizačním časopise
- Článek v novinách
- Článek v Blesku, Aha, Cosmopolitanu
- Přednáška pro školáky, učitele ZŠ...
- Rozhovor do rádia
- Rozhovor do televize

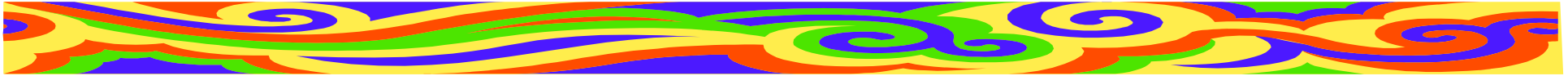
Popularizační článek

- Určen studentům a poučené veřejnosti
- Určitá míra odbornosti povolena
- Je nezbytné, aby čtenář pochopil podstatu problému
- Grafy a vzorce jen v opravdu nezbytných případech
- Odkazy na web

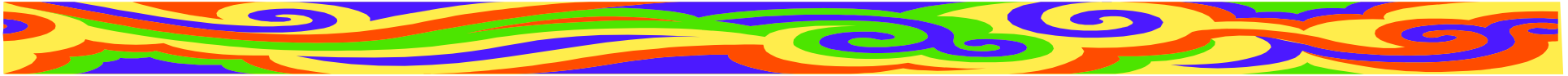
Popularizační článek

- Poutavý nadpis
- Perex, krátký odstavec, kterým se čtenář navnadí
- Úvod do problematiky
- K čemu je to dobré a jak se to bude zdokonalovat

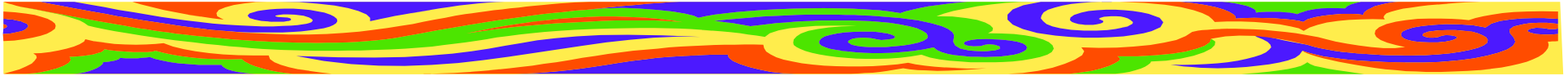
Článek do novin

- Vyžadujte autorizaci
 - redaktor vám změní název
 - redaktor vám seškrtá článek na polovinu
- Bývá zvykem škrtat článek od zadu
 - napište poslední odstavec tak, aby byl postradatelný
 - důležité závěry pište průběžně

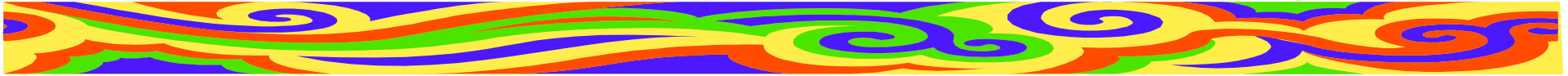
Článek do novin

- Žádné vzorce, grafy, odborná terminologie
- Pozor na slova a věty s dvojznačným výkladem
- Čtenář nepochopí všechno
- Čtenář si má odnést dojem, že děláte dobrou a užitečnou práci

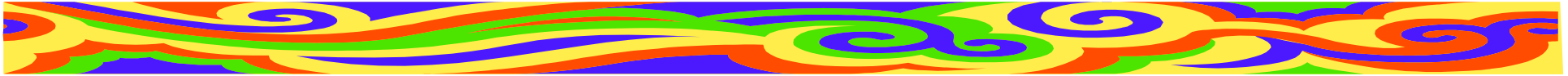
Článek v Blesku

- Musí být zábavný a stručný - čtenáři nezvládají dlouhé věty
- Redaktor vám ho vybaví obrázky podle svého vkusu
- Nesnažte se nic vysvětlovat, stejně to bude v rubrice Dvojhlavá telata a jiné kuriozity

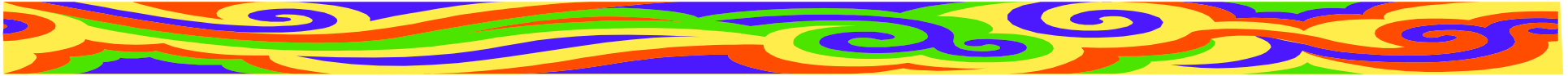
Článek v Blesku

- Maximálně zjednodušte svou myšlenku
- Pečlivě kontrolujte každou větu - jaký má význam, je-li vytržena z kontextu?
- Vysvětlujte to jako idiotovi
- Použijte přirovnání

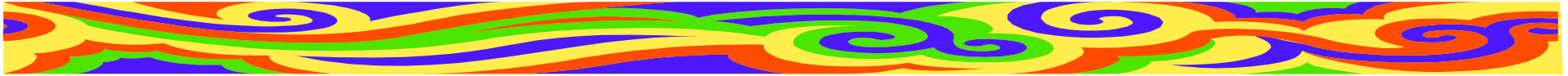
Popularizační přednáška

- pro poučenou veřejnost
- pro studenty, kteří se zajímají o obor
- pro studenty, které nic nezajímá
 - nudící se žáci
 - zlobící žáci

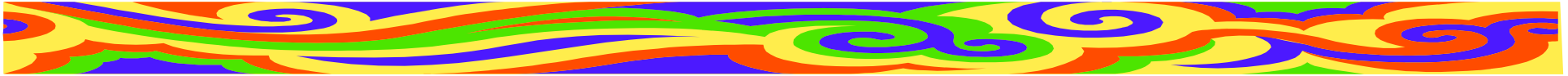
Znuděné žactvo

- hýbejte se a měňte tempo řeči
- upoutejte pozornost obrázky, filmy, předměty...
- pokládejte otázky, zatáhněte je do diskuse
- předkládejte šokující myšlenky
- dělejte vtipy

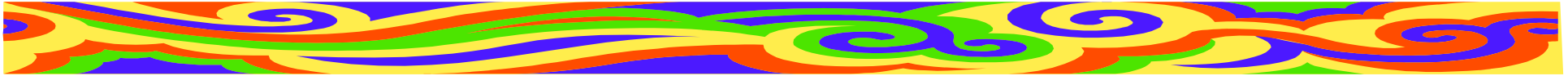
Zlobící žactvo

- vyžadujte přítomnost a zásah krotitele
- nedejte najevo strach nebo nejistotu
- okřikněte je nebo rozsad'te
- mluvte o věcech, které je zajímají
- ufilmujte je

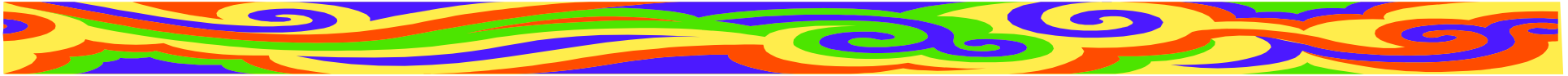
Rozhovor

- Cokoliv řeknete, bude použito proti vám!
- Vaše řeč bude sestříhána a proložena reklamou
- Připravte si stručná sdělení na dvě věty
- Mluvte klidně, zřetelně a pomalu
- Buďte pozitivní
- Předpokládejte, že posluchači nic nechápou

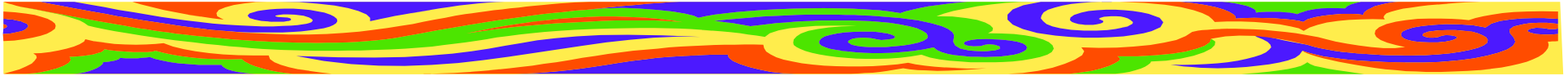
Rozhovor do televize

- Oblečení
- Make up
- Dívejte se do kamery nebo na moderátora
- Vaše řeč bude vytržena z kontextu
- Mluvte pomalu a pečlivě
- Seriózní, klidný dojem

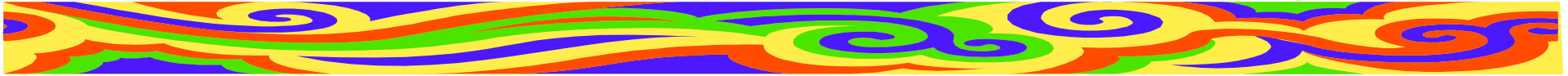
Naštvaní aktivisté

- mají pocit, že děláte nebezpečné věci a že by vám to měl někdo zakázat
- chtějí ujistit, že nikoho neohrozíte
- mají velký vliv na veřejné mínění
- používají citové vydírání

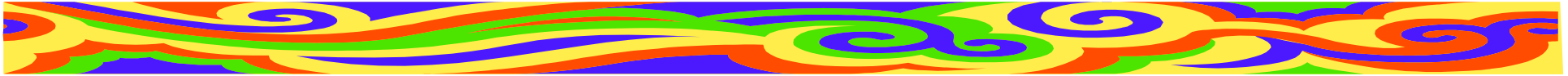
Co aktivistům neříkat

- jste blbí a nerozumíte tomu
- do mé práce vám nic není
- odborné termíny typu "kritický stav"
- negativa
- no ale támhle dělají ještě horší věci!
- rozčilovat se a nadávat

Co aktivistům říkat

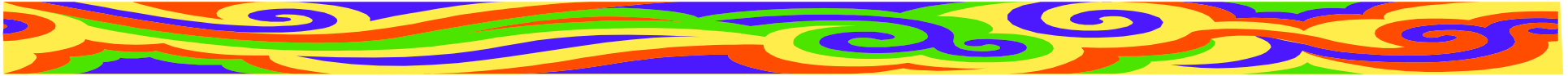
- trpělivě vysvětlovat, co děláte a k čemu je to dobré
- mě také záleží na bezpečnosti, zdraví atd. mých spoluobčanů
- pozitiva
- používat přirovnání, mluvit stručně a jasně
- získejte veřejnost na svou stranu

Více o psaní článku

Cílová skupina:

- studenti - musíte je pro vědu navnadit
- poučená veřejnost - chtějí se něco dozvědět
- učitelé - výklad musí být natolik srozumitelný, aby ho mohli použít v hodině

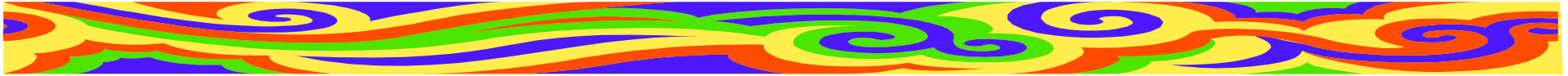

Volba nadpisu

- Zajímavý, překvapivý, poutavý

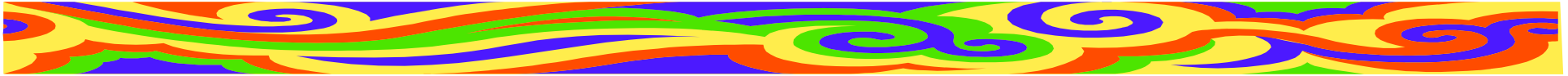
Robot žere slimáky, Mutanti z Černobylu,
Evoluce mostu, Kapesní černá díra **atp.**

- V ideálním případě je zřejmé, o čem
článek bude, ale není to podmínkou

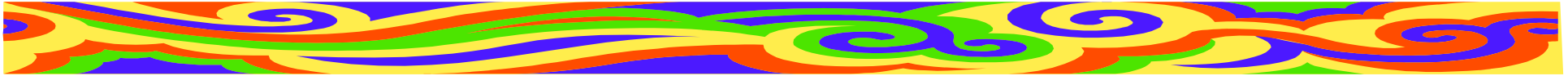
Perex

- Odstavec hned pod nadpisem, bývá tučně, upoutávka
- Cílem je navnadit čtenáře
- Příběh, kuriozita, tajemno...
- Není to abstrakt!

Úvod do problému

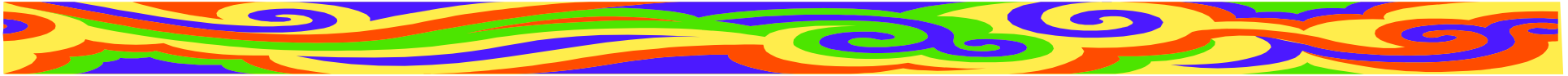
- Důležitá část
- Vysvětlení pojmů, zasazení do kontextu
- Co nejobecnější a nejjasnější
- Používejte příklady, přirovnání, důležitá fakta
- Čtenář musí vše pochopit

A k čemu to je?

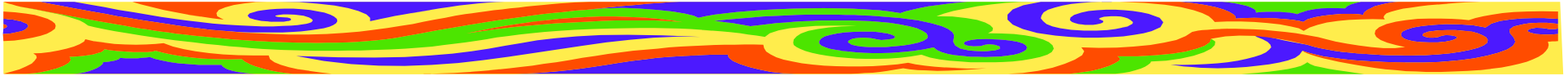
- Vždy vysvětlit, k čemu se popisovaná věc hodí nebo bude hodit

„Jak to přispěje k blahu lidstva“

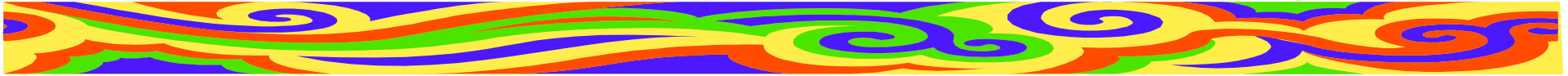
Obrázky

- Pokud nedodáte vlastní, grafik vám tam přidá ilustrační foto z fotogalerie
- Dostatečná tisková kvalita
- Nezapomeňte na popisky

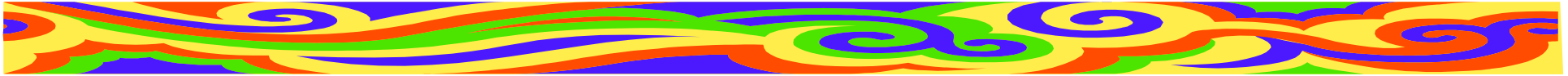
Odkazy na literaturu

- V textu raději neuvádějte citace
- Neodkazujte se na odbornou literaturu, ale na české texty, nejlépe na webu
- Pokud píšete na základě cizího článku, uveďte ho jako zdroj
- Kontakt na vědecké pracoviště

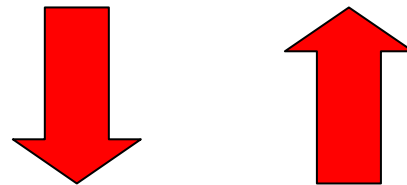
Srozumitelnost

- Mnohem důležitější než u vědeckého článku
- Čtenář musí mít dobrý pocit
- Čtenář by měl pochopit podstatu
- Čtenář musí pochopit, proč je vaše práce důležitá

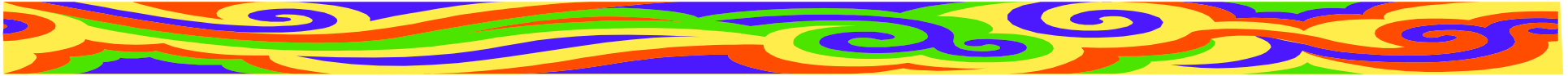

Přínos popularizace

Kvalitní popularizační článek

Kvalitní vědecký článek

Děkuji za pozornost